

Universitätsbibliothek Paderborn

Evropeae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Anglia

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1671

Capvt VIII. Camdeni iudicium, de inquis in Catholicorum pernitiem iudiciis.
Quid libri sit illud Iustitia Britanniæ ab Doctore Alano confutata; de illa
contendunt Leycestrensis Comes, & Regni ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10773

Camdeni iudicium, de inquis in Catholicorum pernitiem iudiciis. Quid libri sit illud Iustitia Britanniae ab Doctore Alano confutata; de illa contendunt Leycestrensis Comes, & Regni questor. Noua aduersus Catholicos pœna, Sacerdotes præsertim carcere detentos. Expeditionem Anglicanam, volens suspendere Matthæi Provincialis reiicitur, ob euidentes in oppositum rationes P. Guillelmus Vestonus, cum fratre Emersono in Angliam subeunt, statim ipso in aditu capitur.

CAPVT VIII.

ABEBAT Elizabeth septuaginta Sacerdotes in carcere hoc anno 1584. omnes morti deuota capita. Ex iis anni principio decerptæ sex victimæ, diéque uno immolatæ Londini, solenni suppicio proditorum; immanioris per annum lanienæ, omen saevum, & barbarum, nisi usus Personio, & Alano Deus illud auertisset, & inhibuisset illic stragem, vnde cœperat grassari; hoc vero qua factum solertia ut enarrem, relegendum est mihi à capite historiæ filum.

Continuata in Belgiam, Italiam, Franciam, Catholicorum ex Anglia, præsertim nobilium fuga, & conditionum miserabilium passim captatio, ad quam illos egestas adigebat, Reginæ ministros tota Europa crudelitatis nomine infamarat, quæ ipsius quoque ad aures non potuit, multis procul ex locis non venire: ac licet ut mos est miseris, pietatem interdum amplificandis calamitatibus propriis, ebländirentur alienam; verum nec ipse Reginæ historicus Camdenus, & quæcumque ab ea gererentur laudator, & patronus, negare ausus est, vel silere omnino, quæ se regni totius oculis ingerebant, de quibus pauca hæc inuitus selegit præ multis aliis quæ liberter omisit. Recensitis ergo nobilibus qui se in Galliam ultro subduxerant, hos, inquit, multosque alios acerbis vrebant, & coquebat dolor, ex postulabant Reginæ animum Leycestrensis Comitis artibus & dolis Vval-

K K

singani, ab se prorsus abalienatum (Cæciliū tacet mecenatem suum) agi secum contumeliosè , nouisque & indignis modis per summam iniuriam excogitari sibi tendique quotidie malignas decipulas, & fraudes quibus vellent nollent lapsum possent videri incurritisse læsæ maiestatis , nec affulgere sibi spem ullam meliorem quamdiu in Anglia durarent. Et vero (sequitur Camdenus quo velut teste inexpugnabili stabiliuntur quæ scriptimus, mecumque alij complures de perfidia crudeli primorum aulæ ministrorum, Regina penitus ignorantē) & vero , inquit , & pergit narrare introspiciendis animis adhibebantur fraudes inauditæ ; confingebantur litteræ ab Regina Scotiæ furtim missæ , & ab Catholicis fugitiuis ; coniicabantur clam in ædes Papistarum , & ex iis velut fortuito , & fide simplici repertis , aduersus illos instruebantur accusationes. Inde consta exploratoribus omnia qui quicquid innocenter dictum , aut factum notassent collectum seruarent , proferréntque illud pro testimonio. Sic multis conflata suspicio , intérque cœteros Henrico Northumbriæ Comiti , eiùsque filio Arondello Comiti Philippo. Iusso quidem se domi tenere ; vxore autem Thomæ Scitleyo in custodiam tradita. Guillelmo præterea Hauuardo fratre Comitis Germano, patruoque amborum , Norfordiensis Duci fratre , interrogato sèpiùs de quibusdam Reginæ Scotiæ literis , de Carolo Pageto de Mopo nescio quo tunc ignoto , ex qua examinum perplexatione ab iuriis vsu adeò aliena, nulla se facile prudens licet innocentia extricet. Subdit vero his suum , & de his iudicium Camdenus , definítque hunc stylum iure politico exigi , cuius est Princeps oraculum licere quod prodest ; honestum esse quod utile. Quæ dicta crudius cum satis ipsem non posset digerere, vt cumque studuit interpellare sensu leniori , & Nec eismodi quidem artes , & prona credulitas vanæ censenda est cum de Principis salute timeatur.

His ergo ad aures Reginæ perlatis quæ grandi cum eius dedecore , de fraudulentia, & crudelitate principum eius Ministrorum , vbique ferébantur , conturbari graniter visa est , & cum sensus esset in fama tenerimi , suisque administris securè omnia commisisset , vel videri vellet commisisse , Regni ad se quæstorem seu Præfectum ætarij euocat sibi vnicè inter Ministros carum , & sagacem ad suas cum ea iungendas cogitationes. Iubet famæ suæ defensionem ab eo sic suscipi , vt perspicuè omnes intelligerent quam fraudulentiam & crudelitatem , aut accusabant decepti , aut irati calumniabant Catholici , ius esse merum , & administrari summa æquitate. Paucis itaque diebus librum scripsit , cui vernacula sua nomen fecit *Executionem iustitia in Anglia*, Post vero Latinè , *Iustitia Britannica* , & lingua editum utraque , misit in omnem orbis totius lucem. At si unquam alias ex omni memoria ex typis exiit consarcinatus falsis liber , hic eiusmodi est , & prærogatiuo mendacij iure , cœteris eminet ; totus est in Sacerdotibus accusandis qui eo usque pro fide Catholica necati fuerant , nec illos modo sed quicumque carcere tenebantur , alias aliunde omnes esse reos , coniurationum , proditionum , & rebellionis. Campanum vero , quod manifestius omni prorsus à culpa defenditur , hoc obstinatius reum facit ,

facit, quicquid ponit, pro certo, & indubitate ponit, nec probationis vi-
lius indigo; quin semper & palam & iuridice ab occisis negata, velut à
confidentibus exprompta memorat; ne leibus quidem fucata probatio-
nibus, velut euidenter & liquido asserta; pro falsis, quæ totum populum
Londinensem in Campiani tormentis spectatorem & testem habuerunt,
vnum hoc addit in illo & reliquis Sacerdotibus Papistis, Anglicanam pec-
casse iustitiam quod fuisset in eos mitior. Peruectus in Galliam ad Perso-
nium, & Alanum, impiissimus hic impiissimi partus ingenij, ab iis non po-
tuit impunè præteriri. Plus stylo valebant quam Præfetus ære; iisque
non minus facilis, veri defensio, quām severa debiti officij ratio, ad pro-
pugnandum Catholicæ fidei honorem, innocentiam Sacerdotum, & par-
tam ab iis sanguine lauteam quam scelestus liber in crimen vertebat ma-
iestatis. Nec vlli proniūs quām Alano erat hunc falsi conuincere, cum de-
lata essent ad eum seorsum singula, quæ Catholicis contingebant, Sacer-
dotibus maximè vinclis, secreto examinum traditis, tortis, solenni iudicio
subiectis, integrandæque publicè accusationi, tentatis denique sub ipso
patibuli aditu, sed frustra, promissis vitæ libertatis, & commoditatum si-
vel minima in re Protestantibus assimularentur. Hæc ipsa quoque Londi-
nensi ex Turri ad Alanum à Sacerdotibus eiisque discipulis magna copia
curabantur, fueruntque miki ex iis aliqua, ipsius Alani exscripta manu,
magno ad hoc operis adiumento, eo propter secessu dierum aliquot, in
suburbanam Parisis villam Alanus & Personius iuxtere operas ad defen-
sionem, instruendam quam mox Alanus Latinè & Anglice ab se compo-
sitam, & responsionibus armatam tam validis vulgauit, vt iustitiam Bri-
tanni scriptoris summæ iniustitiae scelere iure traduceret, metuerentque
Catholicæ, ne pudor aduersariorum in rabiem versus, efferaretur in se cru-
delius. Sed factum, Deo prouidente, vt inde Catholicis mitius fuerit, &
libri eius causa ex atrocissimis eorum hostibus insignes duo mutuis se den-
tibus cœperint adiisque insaniam scindere. Præfetus nimirum ærarij, &
Comes Leycestrensis, Comitis Huntingtoni formidabilis Puritani noua-
fultus & intima gratia, eiisque à partibus totus, & se iam pro Rege quin
& supra Regem gerebat Huntingtonus, potiundi spe sceptri post Eliza-
betham, eo interea in tractu boreali, quem ab ea regenda acceperat, ve-
xabat Catholicos omni clade, cuius hic libens fileo documenta, indigna
videlicet Poli Cardinalis aliorūque Maiorum sanguine, & religionis apud
bonos omnes nomine immortali. Perlecta igitur Leycestrensis apologia
Alani, æstimataque suo pondere ac neruo, indignatus est vehementissime
aduersus ærarij Præfustum noctusque proclivum ad nocendum illi mate-
riam, cum libro præcepis. Ad Reginam adit, & magno tumultu vocife-
ratur librum illum, sempiterno Reginæ futurum dedecori. Eius compo-
nendi necessitatem auctori impositam ab illo ærarij Præfecto; cœterum
libro ad probationem non solum iuridicam, sed euidentiam reuinci frau-
des, & violentiam in Papistarum Sacerdotum damnatione, & nece adhibi-
ta, impactum inuisis prodictionis crimen, & Societatis cum perduellibus,

K K 2

etsi morte illorum nihil planè aliud plecteretur, nisi quod nollent esse Protestantes. Fecisse Catholicos natura duce quod imperabat necessitas, innocentiam tutatos, criminationes falsas iustis responsonibus diluisse, totam vnius Praefecti ærarij culpam esse, qui huc suo libro eos adegitser; quo probra Angliae omnia, araneorum inuoluerat telis, quibus regi nec possent, nec à flatu vel minimo defendi. Papistas debere occidi quod essent Papistæ; id per se commeritos; nullam enim causam religione iustiorem; vt quid ergo aliae ad mortem conficte, & mendaciorum coloribus obdute causæ: quæ tunc regni totius testimonio reuinci faciles; nunc orbis totius vulgantur in oculis cum ignominia iustitiae, gentisque Britannicæ. Ad hæc timens Regina Comitem quem iusto altius tulerat; cogebatur hinc illum ferre patienter, inde sui Praefectum ærarij ad omne consilium adhibebat, præsertim Catholicos spectans. Expedire se igitur illam oportuit à querimoniis Comitis uno ex illis amphisiuis responso aliquo, in quibus edendis vbi vltis ferret, erat doctissima; vt cumque fuerit, rescivit hæc omnia Praefectus, & ecce paulo post liber prodit stylo graui conscriptus sui tamen parentis minimè nomen prodens. Eo traducebatur Puritanorum secta, velut nulla esset in terris detestabilior, inde factis & rebus, vt de illorum constaret fide, vita Comitis Leycestrensis distenta fusius narrabatur, (vera necne, nihil ad me) sed qua dici monstruosius nihil potest in omni enormium criminum grauitate, singularibus adjunctis ad singula quibus fierent credibiliora. Huius ectypa quingenta ipse met amicis distribuit Comes, & quo plura in alios sparla eo à pluribus ita quærebantur vt paucas tantum in horas commodata, pretio starent non minimo. Et quidem hæc omnia valde opportuno Catholicorum compendio quamvis à mente, & ira Praefecti alienissimo: Illo speculo expressa fœditas publici Catholicorum hostis, consiciebat apud omnes, non posse religionem esse non optimam, quam insestaret ut capitalibus inimicitii homo tam nefariorè improbus, & supra omnem modum sceleratus, tacitis nihilominus de causis Reginæ vnius profundo sepultis penetrati; coepit denuo agi cum Catholicis durius, custodiri accessus, ad portus obseruari qui pridem regno abfuerant, ant qui minus de vultu noti, cogique ingressuros vt profiterentur, Elizabeth caput esse Ecclesiæ Anglicanæ; expediri ad Provincias mandata regio brachio armata. Augeri præsidia militum Londini, & in aliis vrbibus, velut iam ad portas aliquis Hannibal.

Hinc mille oculi ad Catholicum ciuisque facta & motus aperti. Creditum Reginam vela portusque vicinorum suspicioſissimè pro suo ingenio prospicantem; ciuisque consiliarios ad omnem susurrum eorum, quos miserant mobiles extimuisse ab hispania exercituta aliquem umbrarum cui excipiendo se parabant, cum hostis præter illas in Angliam pugnaret nemo; semper hi qualescumque publici strepitus in damnum Catholicis vertebant. Iis igitur quibus referens pridem erat carcer unus; in alium distractis, iussi sunt Sacerdotes seorsum à laicis in carcerem intimum sciungi, accessu, affatu, etiam cuiusvis aspectu prohiberi: ad laicos aditus post meridiem

meridiem liber esset, nec enim fas fore tunc illis, rem sacram fieri, si quis ad illos clam dissimulato habitu intrasset. Sacerdos. Porro ad illos, aut aliquem ex iis stipem ferre, suspectum eiusdem cum eo sceleris censebatur, eratque coram iudice purgandum inde milites Christi patientissimos extrema egestas eò demum adegit, ut esset iis vita morte crudelior, cum fame perpetua disficiarentur, à qua horæ vnius mors perbreuis miseris absoluisset. Horum tactus miseratione, necnon suis quoque rationibus consulturus custos, carceris Ioannem Helmerum adit Londinensem Episcopum eundemque in causis de Religione supremum quæsitorem, exposuit suæ custodiæ creditos fame interire, multos ex iis domo illustri natos, & liberaliter eruditos, fuisse haec tenus pia bonorum largitate sustentatam illorum inopiam, nunc ea largitas suspecta cum fieret criminis, quærebar ex eo unde miseris deinceps vietus ad arcendam famem.

Respondet carceratio homo misericors, panem habent & aquam quid præter hæc flagitant? sunt hæc etiam commodiora illorum meritis aquam refert carcerarius, mea gratia, meo labore, haustuque habent; panem quo eos alam quis suggerit, & de meo si pèrgam alere, quis reponit? cui benignus, & clemens Episcopus faciliè sis cum tuis Papistis in rem malam, pane si carent, sterlus edant. Protestantis Episcopi mite ac nobile responsum! verum haud lenius Huntingtonus Puritanus; Eboraci, & Hulli (arx est ad mare valida in Humbri fauibus vinclis) habebat Orthodoxos, nihil quidem iis carcere leuius, reliqua duriora; quin, & extra carcerem liberi, malis ingentibus ab eo premebantur.

Pauci tantum è multis exulibus, hoc anno in Galliam transgressi pauidi, sua vt solet, consternatione, alias consternarunt & prudentiæ nomine consilij auctores fuere planè timidi, & ignavi: suggerebant Alano & Paribus Societatis ad tempus absisteere & mittendis in Angliam, & Sacerdotibus, & libris; inde Personium in Italiam reuocare, cuius præsentiam ministri regij ferre non poterant; cessuram hinc nobis cedendo viatoriam, furore hostium his velut induciis extineto, vel intepescente; quantò lenius foget Catholicis tanto placidius, & auctius amplificandam fidem; cùmque intelligerent sperate se frustra eò vñquam Alanum, & Personium adducendum iri, vt secum sentirent, viros nempe magni, & augusti pectoris, cuius ipsi non erant; iis omissis Claudium Matthæi Prouincialem Franciæ suis rationibus expugnarunt, qui rerum Angliæ in expertus, & palpando incedens ex vni illorum argumentis, (contra quām sapiens debuisset) sententiam tulit, scriptisque ad Præpositum Aquauiam, videri ex commode; & necessitate Catholicæ rei in Anglia, suspendi ad annos aliquot illam Missionem. Personium inde quām longissimè amoueri; exin magis damnosum quantumvis nolentem, quām quidvis agendo, mouendo, & volendo vñsi futurum, Secutæ sunt illico Matthei literas Personij literæ ad Præpositum eundem Aquauiam quibus excusata Matthei optima sed non æquè consulta, & cauta mente, rationibus fortiter euincebat in cursu Anglicæ Missionis non modo nihil remittendum, sed P. Guillelmum Vve-

stonum visum , sibi ad illam pernecessarium , quem & esset eò quamptimum missurus ; poscebátque insuper Henricum Garnetum Romæ tunc residem , quem norat sua virtute eximia tanti muneris æquare grauitatem . Sed audiendus est etiam Alanus de hoc ad Generalem argumento , & recens ab Anglia Sacerdos egregius , ciùsque experientissimus calamitatum , & periculorum ; hinc ad nos redibit singularium quorundam notitia in rem nostram non patum conferens .

Quod de Anglicana missione quosdam anceps opinio mouerit , mihi , inquit , Alanus , nec nouum , nec mirum videtur ; nempe in tranquillo Ecclesiæ qui degunt , facile ignorare quid fieri debeat adsuperandas eius tempestates . Postremis fateor his annis quibus sumus cruenta iactati procella Sacerdotum tringinta iacturam fecimus si modo possit non omnino cæcis iactura videri , quorum morte , vitam redemimus centies , mille animarum , & aduersarios egimus in desperationem hæresis propugnandæ ; & necessitatem nostris de rebus verius & religiosius sentiendi . Si à periculo , & hoste transuersum nos vnguem terror auertisset ; si vel præbuissimus umbram metus ; actum erat de Catholico nomine : hoc vnum opperiebantur aduersarij , ad hoc tantum suspensis artecti oculis inhiabant , si conspicarentur nos vili iam animo pericula inuadere , formidolose cruciatus & tormenta audire , & cernere ; supersedere paulum Sacerdotibus in Angliam mittendis , labori , ministerio , & ærumnis ; nosque industriaæ suæ perfidia , vi , & fraude , cogi campo tantisper excedere , & pugnæ ardorem relaxere , actum erat inquam de Catholicis , & re Cacholica , debaccharentur in nos crudelius , omnes ferro delerent : nunc vitæ saltem parcunt ; satis persuasi nos absque offensione populorum grauissima , ad internacionem deleri non posse ; adfore si quidem ex seminariis , & aliunde succidaneos interfectis plures ; pergitque significans hoc anno alumnos de suis viginti se mittere , quorum pars feliciter iam applicuisset , regnumque subiisset . Illas autem peruincent , consilij Regij quæ falso inquietæ credebantur curas , & excæcare duplicates ad portus custodias , peculiarem esse Personij atem , qui Rothomagi agens præter scriptionem , & editionem librorum saluti Angliæ summè virilium , Sacerdotes illac traiecturos , præmuniebat necessariis documentis , furtiuis nauibus , & fidelinauta instruebat , monstrabat portus ad applicandum tutos , hospites ad latendum amicos designabat , quod quis alius nisi admodum solers minimè potuisset tantuimque Angliæ conferebat boni , quanti erant labores , & vita præstantium operiorum .

Alter quem aiebant , pro hoc eodem quo Alanus , argumento pugnasse , fuit Georgius Bircketus Sacerdos , virtute clatus , sensuque cordatus , quem inquietorum fallax opinio nihil perculerat ; is nuper ab Anglia , & probè conscientis quo res essent loco , doctusque præterea quām foret damnoſa Matthæi sententia , si forte Generali verbis eam præſens inculcasset , Romanum Parisis ad Rectorem scripsit Seminarij Anglicani , quid sibi Deo coram , teste conscientia videretur . Pauloque altius exorsus , quos inquit , primos è Societate misisti in Angliam , ij rei Catholice tam fructuosi extiteret ,

titere, ut nunc similes ardenter experat. Campianus sua illa felici & nobili morte; labore Personius, & industria sapienti; vterque hortatu perpetuo, concionibus assiduis, librorum piorum editione docta & utili, modis que alii tantum Anglis bonorum tulere, ut vestro eodem ex ordine aliquos enixe Catholici postulent, cupiant, & votis supplicibus, mitti ad se quam primum rogent. Tametsi vero non dubitem Societatis vestrae Præposito nota esse illorum hæc desideria, omnium tamen Sacerdotum, & Catholicon nostrorum nomine per quicquid est obsecro ne graueris tuam quoque apud illum interponere gratiam, vt his eorum desideriis annuat. Statum rei Catholicæ in Anglia quod spectat, prodigiosum est quam sit prosper, & felix, quam constans omnium ordinum, conditionis, ætatis & sexus perseverantia, quanto miraculo in æstu suarum cladi animo gestiant; quam mente ferueant in cultu virtutis Catholicæ, in obsequio Apollonicæ, & Pontificiæ maiestatis, in veneratione Sacerdotum, vestrorum maximè quibus tantam illic conciliarunt famam Campianus & Personius, vt æquè nihil cupiant quam cœpta illorum magnifica à vobis perfici] hæc ille quibus caulam subdens virtutis in Anglia tam exaggeratæ, duplicum indicat, alteram eorum meritum, & exemplum qui occubuerant in religione fortiter defendenda; alteram Testamenti noui editionem vernaculam (ad quam aureos mille Alanum Doctorem à Personio accepisse superius diximus) & librum *Deliberationis Christianæ* ab ipso elucubratum Personio; cuius inquit, tum libri materia nostris hominibus planè peregrina; tum vitæ ex impia in probam & piam reformandæ præclara documenta, dici vix potest Anglis quantum emolumenti pepererint, quam multos Ecclesiæ sanctæ restituerint hæreticos.

Fecere Bircketi rationes cum Alano iunctæ, vt consilium Matthæi, Aquauia improbaret, & duodecimo Septembri Personius Guillelinum Vvestonum prospero aditu mitteret ad Ministerium Apostolicum patriæ suæ Angliæ præstandum. Offenderunt Hispali Vvestonum mandata Præpositi quibus iubebatur præsto esse in Gallia vt traiceret inde in Angliam cum Personius innuisset à quo expectaretur Parisiis illuc pedes viarum trætu incommodo & longinquo vt venit, trimestri amplius secum detinuit, & quæ per se, quæ libræ quos norat opportunos, plenius edoctum ad Provinciam quam inibat sane difficilem fructuosius obeundam Rodolpho adiunxit Emersono Campiani olim in Anglia socio; misit Rothomagum, vbi esset nauim reperturus vela explicantem & qui Dieppam deuectum, securè illum in Angliam sisteret. Addidit insuper traiectus Comitem Hubertum quendam Anglum quem Protestantum vis expilata domo in fugam compulerat, passurum longè graviora nisi se illorum furori eripuisset absque mora. Proximi Angliæ gemino teli iaclu, exscendunt in Scapham, è Scapha in desertam plagam cui nomen *inter duos portus* ex qua per deuia, & calles ambiguos Londinum se penetrant, vbi paulo post frater Emersonus illos assequitur qui ad sarcinas in naui substiterat, erant autem Sarciæ piorum librorum de Religione vitæque probitate supellex copiosa, op-

tatum Catholicis, & magnum in vsum comparata; sed non licuit prius diuersorio illos eximere quam foret Sarcinarum strues à scrutatore publico euoluta, qui, dum socios per urbem requirit Emersonus, præmaturè adueniens, & sagmam explicans, libros animaduertit ex quibus Emersonum Sacerdotij suspectum fecit, reuersumque dedit carceri mancipandum, vbi crebris à Iudice examinibus tentatus, negauit se semper Sacerdotem; constanter de Sociis tacuit, purgare se de libris non ita potuit, quin detrueretur à Iudice in angustum, cæcum & subterraneum carcerem in quo annum egit, velut è memoria hominum erasus. Sic destitutum socio Vvestonum qui qua esset eundum? vbi? & quales captandæ latebrae monstrareret, totum se Dei tutelæ commisit, quam præsto habuit mirè propitiam ad benigni hospitij opportunitatem, & vitandos vngues fingentis Catholicum flagitosi apostatae, qui eius vestigiis extra urbem, iam per aliquot millia instabat, eratque omnino prehensurus, nisi repente, & quasi fortuita Vvestoni cogitatio incidisset, cuius ipse causam aduerterebat nullam, via regia exceedendi, qua illum prodiror vexabatur & implicandi viarum ambagibus vbi eam supplicaretur nemo. Subiit animum eodem tempore, Londinensis Turris carcerem visere, & Patrem Hayuuodum, pia vtrinque voluptate ac summe utile. Iacebat is ex morbo grauiter, ciùsque soror Catholica nobilis femina exorauerat ab Optono ut dies totos adesset ægrotanti, per hanc mutua literarum, & consiliorum inter virumque communicatio, donec agi cœptum de Hayuuodo eiiendo ex Anglia, hinc liberiori amicorum ad eum accessu, Vvestonus ratus est se tam ignotum, tam nouum leui periculo posse item ad eum accedere, ductusque intro est ab Hayuuodi sorore, quasi ægrotanti necessariam aliquam operam daturus. Narrat autem se dum illuc tot portis, & posticis, & vectibus ferreis ad ingressus singulos magno catenarum, & serarum strepitū apertis, moxque à tergo clausis traductus subiret, & tristi vbiique silentio ac solitudine horrere omnia cerneret, se quoque perinde funesto spectaculo sic perhorruisse, ut si ex vero reus illuc ipse intraret; hinc tamen biennium interfuit ad illum quem gloriosè exhortauit annotum octodecim carcerem; nunc eò ingressus Hayuuodi iuuandi specie integrum cum illo diem egit de præsenti Catholicorum, & calamitatum statu, cauendis apostatis, & proditoribus, & suspendingo vbiique per domos gressu & oculo, priusquam se cuiquam securè crederet: tandem monuit Hayuuodus sibi à Northumbriæ Comite, qui Turri eadem tenebatur pridem nuntiatum, de carcere fratris Emersoni, de Vvestoni ipsius aduentu in Angliam ad Consiliarios Regios delato, & sexcentis ad eum capiendum emissariis exploratoribus. Post hæc vergente in occasum sole; sua cum duce Vvestonus ab Hayuuodo recessit.

Editiones